

BASIN AÇIKLAMASI

1997 MALİ YILI BÜTÇESİ ÜZERİNE

YAVUZ ÖNEN
TMMOB Başkanı

Bütçeler, devletlerin gelir ve giderlerini gösteren basit birer muhasebe kayıtları değildir. Bütçeler,, iktidarların temel ekonomik ve siyasal tercihlerini yansıtan önemli belgelerdir.

Bu açıdan 1997 Malı Yılı Bütçesi ele alındığında, ilk göze **çarpın** bütçenin bir "borç ve faiz" bütçesi olduğudur. 6 katrilyon 255 trilyon liralık 1997 Bütçesinin **%29.8'borç** faizleri ödemelerine, **%54.1'ü** ise toplam transfer **harcamalarına** ayrılmıştır.1995 Bütçesinin 315 trilyon lira, **1996.'Bütçesinin** ise Eylül sonu itibarıyla 751 trilyon lira açık verdiği ve iç borç faiz ödemelerinin: 1997'de yıllık kazanacağı dikkate alınırsa bu yıl ..bütçe açıklarının çok'daha fazla gerçekleşeceği kesindir, Dolayı-

sıyla, "denk bütçe" hazırlığı, bunun bir "devrim" olduğu iddiharı bir hayalden ibarettir, Diğer yandan. IMF'ye. gerçekleşecek açıklan da kapsayan farklı bütçe rakamlarının sunulması ise Hükümetin halkı aldatığının açık bir kanıtıdır,,

1997 Bütçesi sanayileşme, kalkınmadan vazgeçildiğinin bir belgesidir. Yatırımlara. bütçenin %8.4'ünü oluşturan, yalnızca 524 trilyon lira ayrılması, Türkiye'nin sanayileşme ve kalkınma gibi bir tercihinin olmadığını göstermektedir. Hükümet, sanayileşme ve kalkınmadan vazgeçtiği için bunun en önemli unsurunu oluşturan mühendis ve mimarları da gözden çıkarmıştır. Kamuda çalışan mühendis ve mimarlar için öngörülen %30'luk maaş artışı ile ülkenin sanayileşmeye, kalkınmaya, dolayısıyla, mühendis ve mimarlara ihtiyacı yok demek istenmiştir.

Hükümet, 1997 Bütçesi ile sosyal devlete savaş açmıştır. Eğitimi(üniversitelerle birlikte) bütçenin %11.3'ünü oluşturan 705 trilyon lirayı n l m iş t i r. Bu n u n yalnız ca % 16's i eğitim yatırımı olarak öngörülmüştür.Sağlığa ise bütçenin % 3.3'ünü oluşturan 204 trilyon lira ayrılmış ve bunun yalnızca %10'u yatırım olarak. öngörülmüştür.Sosyal güvenlik sistemi için ise hiçbir iyileştirme öngörülmemiştir. Dolayısıyla, "parası olana eğitim, sağlık, sosyal güvenlik olanağı" anlayışı bütçeye tamamen ege-men kılınmıştır.

1997 Bütçesi bir "Diyanet Bütçesi"dir.52 üniversiteye 194 trilyon liranın ayrıklığı bir ülkede Diyanet İşleri Başkanlığına 47 trilyon liranın ayrılması son derece anlamlıdır. Laiklik sözcüğünü dillerinden düşürmeyenlerin yıllardır siyasal islamı devlet eliyle desteklemeleri, devletin olanaklarını yalnızca sünni mezhebine sunmaları hangi anlayışın tercih edildiğini bir kez daha gözler önüne

sermiştir.

1997 Bütçesi bir "savaş bütçesi"dir. Bütçede savunma ve güvenlik harcamaları için toplamı 962 trilyon lira ayrılmıştır.

Diğer cari harcamaların %70'ni oluşturan 478 trilyonu da bu kapsamda'değerlendirirsek, bu rakam 1.490 katrilyon liraya ulaşmaktadır. Kürt sorununu yalnızca bir terör sorunu olarak gören ve yıllardır hiçbir demokratik açılımı getiremeyen hükümetler bunun bedelini ne yazık ki halka ödetmektedirler. Ekonomik sorunlarla karşı karşıya bulunan Türkiye için 16 milyar dolarlık bir savunma ve güvenlik harcaması büyük bir rakamdır. Bütçenin bu biçimde önerilmesi, Hükümetin başarısızlığı kanıtlanmış politikalara ısrarla devam, edeceği ni göstermektedir.

Bütçe açıklarının karşılanması özelleştirmeden elde edilecek gelirlerin artırılması ile sağlanmak istenmektedir. Bütçede yer alan 1.445 katrilyon liralık vergi dışı gelirler özelleştirme, kamu varlıklarının satılmasına dayandırılmıştır. Yaklaşık 1.3 - katrilyon lira açık beklenen bütçede,, açıkların kapatılmasının hızlı özelleştirme uygulamalarından elde edilecek gelirlerle karşılanmak istendiği anlaşılmaktadır. Ancak, bunun gerçekleşmesi son derece güçtür.Dolayısıyla, 1997 yılında da iç ve dış borçlanma, kaçınılmaz görülmektedir,,

Sonuç olarak,, 1997 Bütçesini halkın ve ülkenin çıkarına görmek mümkün değildir, Bu bütçe toplumsal kesimler arasındaki gelir dağılımını ve bölgeler arasındaki dengesizliği daha da artıracak, ülkede yaşanan ekonomik ve siyasal krizi daha da derinleştirecektir.

TMMOB olarak 1997 Bütçesi ile ilgili ortaya koyduğumuz bu görüşlerimizin Parlamentoda yapılacak görüşmelerde dikkate alınacağını: ummak istiyoruz.